

Medal „Za odwagę”

(ros. Медаль "За отвагу")

Statut medalu.

Medal został ustanowiony Dekretem Prezydium Rady Najwyższej ZSRR z dnia 17 października 1938 roku. W późniejszym okresie kilkakrotnie statut medalu był poprawiany (w 1943 i 1947 roku). Ostateczne zmiany w statucie odznaczenia były wprowadzone dekretem Rady Najwyższej ZSRR z dnia 28 marca 1980 roku.

Medalem „Za Odwagę” byli nagradzani wojskowi Armii Czerwonej, Marynarki Wojennej, wojsk straży granicznej, wojsk wewnętrznych oraz inni obywatele radzieccy. Medalem nagradzano również osoby nie będące obywatelami ZSRR.

Medal „Za Odwagę” został ustanowiony w celu nagradzania za osobiste męstwo i odwagę okazane przy obronie socjalistycznej ojczyzny i wypełnianiu żołnierskiego obowiązku. Zgodnie z regulaminem medalem nagradzało się za osobiste męstwo i odwagę wykazane: w walkach z wrogami socjalistycznej ojczyzny, podczas obrony granicy państwowej ZSRR, podczas pełnienia służby wojskowej w sytuacjach zagrożenia życia.

Do czerwca 1941 medalem „Za Odwagę” wyróżniono około 26 tysięcy osób, w okresie II Wojny Światowej nadano ponad 4.2 miliony medali, a do 1983 około 4,5 miliona. Łącznie medalem „Za odwagę” przed 1995 rokiem nagrodzono 4.569.893 razy.

Medal „Za odwagę” jest noszony po lewej stronie klatki piersiowej po innych orderach.

Ogólny opis medalu.

Medal „Za odwagę” ma formę wykonanego ze srebra kręgu o średnicy 37 mm. W górnej części awersu medalu są widoczne trzy lecących samoloty. Szerokość skrzydeł pierwszego samolotu wynosi 7 mm, drugiego – 4 mm, trzeciego – 3 mm. Poniżej samolotów został umieszczony napis „3А ОТВАГУ”, pod którym znajduje się czołg o wymiarach 10x6 mm. W dolnej części awersu jest widoczny napis „СССР” o szerokości 9 mm, w którym wysokość dwóch centralnych liter wynosi 3,5 mm, a pierwszej i czwartej litery – 2,5 mm. Wszystkie napisy są emaliowane na czerwono. Ogólna waga odznaczenia bez kołodki wynosi 27,930+/-1,52 g.

Medal za pomocą uszka w górnej części i zawieszki został połączony z pięciokątną blaszką (kołodką), owiniętą szarą wstążką z dwoma granatowym paskami.

Szczegółowe opisy różnych odmian medalu.

Typ 1. Prostokątna kołodka.

Wariant 1. Gwintowana śruba na kołodce ma średnicę 3 mm, została wykonana z miedzi. Średnica nakrętki – 18 mm. Przed cyframi numeru seryjnego znajduje się znak: №. Sam znak oraz cyfry numeru seryjnego zostały wybite ręcznie. Przylutowane uszko w górnej części medalu ma średnicę nie więcej niż 5,25 mm. Wszystkie litery na awersie są wypełnione czerwoną emalią. Warstwa emalii jest gruba, znajduje się na jednym poziomie z powierzchnią medalu. Minimalny znany numer odznaczenia – 7, maksymalny – 28256.

Wariant 2. Gwintowana śruba na kołodce ma średnicę 4 mm, została wykonana ze srebra lub mosiądzu. Średnica nakrętki – 24-25 mm. Przed cyframi numeru seryjnego znajduje się znak: №. Sam znak oraz cyfry numeru seryjnego zostały wybite ręcznie. Przylutowane uszko w górnej części medalu ma średnicę nie więcej niż 5,25 mm. Wszystkie litery na awersie są wypełnione czerwoną emalią. Warstwa emalii jest gruba, znajduje się na jednym poziomie z powierzchnią medalu. Minimalny znany numer odznaczenia – 28910, maksymalny – 40254.

Wariant 3. Gwintowana śruba na kołodce ma średnicę 4 mm, została wykonana ze srebra lub mosiądzu. Średnica nakrętki – 24-25 mm. Numer seryjny został wybity stemplem. Przed cyframi numeru seryjnego brak znaku №. Przylutowane uszko w górnej części medalu ma średnicę 5,25 mm lub w późniejszych medalach 5,5-6,25 mm. Wszystkie litery na awersie są wypełnione nie czerwoną emalią, a lakiem. Warstwa laku jest cienka, znajduje się poniżej poziomu powierzchni medalu. Krążek medalu jest grubszy, ok. 3 mm. Wysokość cyfr numeru seryjnego 2,5 mm. Minimalny znany numer odznaczenia – 50069, maksymalny – 210563.

Wariant 4. Ten wariant odznaczenia jest podobny do wariantu 3, tylko krążek medalu jest cieńszy (2,6 – 2,8 mm). Gwintowana śruba na kołodce ma średnicę 4 mm, została wykonana z mosiądzu. Średnica nakrętki – 24-25 mm. Przylutowane uszko w górnej części medalu ma średnicę 5,5-6,25 mm. Minimalny znany numer odznaczenia – 155066, maksymalny – 490828.

Porównanie wariantów 3 i 4 oraz 1 i 2/4.

Typ 2. Pięciokątna kołodka.

Wariant 1. Uszko zostało przylutowane do krążka. Numer seryjny wybity stemplem. Ten wariant odznaczenia niczym się nie różni od wariantu 3 typu 1, oprócz kołodka.

Rodzaj 1. Cyfry numeru seryjnego są szerokie.

Rodzaj 1a. Wystająca prawa osłona gąsienicy. Minimalny znany numer odznaczenia – 450826, maksymalny – 3657727.

Rodzaj 1b. Prawa osłona gąsienicy nie wystaje. Minimalny znany numer odznaczenia – 827608, maksymalny – 1341700.

Porównanie rodzajów 1a i 1b.

Rodzaj 2. Cyfry w numerze seryjnym są wąskie. Minimalny znany numer odznaczenia – 2737375, maksymalny – 36577651.

Wariant 2. Uszko medalu stanowi całość z krążkiem, jest w kształcie rosyjskiej litery „П”.

Rodzaj 1. Cyfry w numerze seryjnym są szerokie. Minimalny znany numer odznaczenia – 2864684, maksymalny – 3659136.

Rodzaj 2. Cyfry w numerze seryjnym są wąskie. Minimalny znany numer odznaczenia – 3373688, maksymalny – 3655783.

Wariant 3. Medal był nadawany od stycznia 1947 roku. Brak numeru seryjnego na rewersie. Litery na awersie są emaliowane na czerwono. Uszko stanowi całość z krążkiem, jest płaskie.

Wariant 4. Brak numeru seryjnego na rewersie. Litery na awersie są emaliowane na czerwono. Uszko stanowi całość z krążkiem, jest okrągłe.

Na rynku kolekcjonerskim bardzo często można spotkać podróbki medalu „Za odwagę”. Jakość ww. podróbek bardzo się różni, często wskazana konsultacja doświadczonego specjalisty (www.czasybohaterow.pl) w celu określenia autentyczności odznaczenia.

